

มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Chiang Mai University

ภาคผนวก

แบบสอบถาม

เรื่อง การปรับปรุงและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบริเวณกำแพงเมืองชั้นนอก
ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

1. เพศของผู้ตอบแบบสอบถาม

() ชาย () หญิง

2. อายุของผู้ตอบแบบสอบถาม

() น้อยกว่า 30 ปี () 30 – 60 ปี

() มากกว่า 60 ปี

3. ความคิดที่จะย้ายที่อยู่ใหม่

() ไม่คิดที่จะย้าย () มีความคิดที่จะย้าย

() ไม่แน่ใจ

4. ความคิดเห็นต่อสิ่งสาธารณูปโภคในชุมชนที่พียงนตรีที่ต้องได้รับการปรับปรุง

() ถนนและทางเดินในชุมชน () รางระบายน้ำ

() เครื่องมือ/อุปกรณ์ดับเพลิง () ระบบประปา

() ระบบไฟฟ้าแสงสว่าง () ถังขยะมูลฝอย

5. ในระยะ 1 ปีที่ผ่านมาท่านได้มีส่วนร่วมในการพัฒนาชุมชนของท่านอย่างไรบ้าง

() การเข้าร่วมประชุม () ร่วมออกแรงพัฒนา

() ร่วมสมทบเงิน () สนับสนุนวัสดุ

() ร่วมแสดงความคิดเห็นและข้อเสนอแนะ

6. ท่านได้เข้าร่วมเป็นผู้มีส่วนร่วมในกิจกรรมใดของชุมชน

กิจกรรม	ได้เข้าร่วม กิจกรรม	ไม่ได้ เข้าร่วมกิจกรรม
การคัดเลือกคณะกรรมการชุมชน		
การเข้าร่วมเป็นกรรมการชุมชน		
การเข้าร่วมเป็นสมาชิกและกิจกรรมของ กลุ่มแม่บ้าน / อสม. / กลุ่มอาชีพ		
การเข้าร่วมกิจกรรมงานบุญประจำปีของชุมชน		
การเข้าร่วมกิจกรรมพัฒนาชุมชน		
การแสดงความคิดเห็นต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชน		

7. ความคิดเห็นต่อความร่วมมือและความเป็นอยู่ของผู้อยู่อาศัยในชุมชน

- () ผู้คนในชุมชนต่าง ๆ คนต่างอยู่
 () ผู้คนในชุมชนมีการพึ่งพากันดี
 () ผู้คนในชุมชนมีการแบ่งพรรคแบ่งพวก

8. ท่านได้รับข้อมูลข่าวสารต่าง ๆ ในการพัฒนาชุมชนอย่างไรบ้าง

- () การเข้าร่วมประชุม () เลียงตามสาย
 () การบอกกล่าวต่อ ๆ กันมา () ป้ายหรือเอกสาร

9. ท่านเห็นว่ากำแพงเมืองชั้นนอกบริเวณชุมชนวิทยเนตรมีสภาพสอดคล้องกับข้อความใดบ้าง

กำแพงเมืองเก่า(ชุมชนวิทยเนตร)	ความคิดเห็น
เป็นที่อยู่อาศัยของผู้ที่อยู่ในชุมชนวิทยเนตร	
เป็น โบราณสถานที่ต้องดูแลรักษา	
เป็นแนวกันดินเค็มที่ไม่มีความสำคัญใด ๆ อีกต่อไป	
เป็นกำแพงเมืองที่ขาดขาดคนดูแล	
เป็นที่ทิ้งขยะมูลฝอยของชุมชน	
เป็น โบราณสถานที่เสื่อมสภาพแล้ว	

10. ถ้าต้องมีผู้ที่จะต้องมีส่วนรับผิดชอบดูแลกำแพงเมืองชั้นนอก ท่านคิดว่าผู้ใดที่มีความเหมาะสมในการดูแลและบำรุงรักษากำแพงเมืองเก่า(บริเวณชุมชนวิทยเนตร)

ผู้ที่มีความเหมาะสมที่จะดูแลกำแพงเมืองเก่า(ชุมชนวิทยเนตร)	ความคิดเห็น
เทศบาลนครเชียงใหม่	
คณะกรรมการชุมชน	
กรมศิลปากร	
ประชาชนที่อยู่อาศัยในชุมชน	
เจ้าหน้าที่จากจังหวัดหรืออำเภอ	
ไม่ทราบ/ไม่แน่ใจ	

11. ถ้าจะมีการปรับปรุงกำแพงเมืองเชียงใหม่ตามรูปและคำอธิบายประกอบนี้ท่านต้องการเห็นสภาพการปรับปรุงและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบริเวณกำแพงเมืองชั้นนอกในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่ให้อยู่ในสภาพใด

() รูปแบบที่ 1

ปรับปรุงสภาพทางกายภาพทั้งหมดและย้ายชุมชนออกไปโดยหน่วยงานของรัฐหาที่อยู่ใหม่ที่ใกล้เมืองให้ ทำการปรับปรุงสภาพแวดล้อมปลูกต้นไม้ ไม้พุ่ม ไม้ดอก ติดตั้งระบบไฟฟ้าแสงสว่างให้สถานที่ที่มีความสวยงามเป็นแหล่งโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ดูแลพื้นที่หลังการปรับปรุงโดยเทศบาลร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐบาล

() รูปแบบที่ 2

ปรับปรุงสภาพทางกายภาพชุมชนในส่วนที่ติดติดกำแพงโดยการย้ายหรือปรับสภาพบ้านที่รุกล้ำแนวกำแพงออกไปและปรับปรุงทางเดิน ถนน ปลูกไม้พุ่ม ไม้ประดับ ติดตั้งระบบไฟฟ้า ทางระบายน้ำให้เหมาะสม ดูแลพื้นที่หลังการปรับปรุงโดยเทศบาลร่วมกับชุมชนที่พหุเนตร

ตามรูปและคำอธิบายประกอบในข้อ 11 ท่านคิดว่ารูปแบบใดมีความเป็นไปได้มากที่สุดในการปรับปรุงและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบริเวณกำแพงเมืองชั้นนอกในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

() รูปแบบที่ 1

() รูปแบบที่ 2

12. ท่านเห็นด้วยกับข้อความต่อไปนี้หรือไม่

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
ผู้อยู่อาศัยในชุมชนที่พหุเนตรควรที่จะช่วยกันรักษากำแพงเมืองเก่า		
ควรห้ามไม่ให้มีการรับบุคคลภายนอกมาอยู่ในชุมชนเพิ่มเติมจากปัจจุบัน		
ควรรื้อบ้านที่ก่อสร้างบนแนวกำแพงหรือชิดแนวกำแพงออกไป		
ไม่ควรที่จะย้ายชุมชนในส่วนที่ก่อสร้างห่างจากแนวกำแพง		
ควรปรับปรุงทางเดิน ไฟฟ้า ริมแนวกำแพงเมือง		
กำแพงเมืองหมดสภาพพหุพังทลายโดยขาดเจ้าหน้าที่ของรัฐมาดูแลและบำรุงรักษา		
ควรอนุรักษ์เฉพาะแนวกำแพงที่เป็นที่ตั้งของป้อมกลมที่ตั้งศาลเจ้า		
ควรมีการประกวดชุมชนต่าง ๆ ในเรื่องความสะอาดและระเบียบของชุมชน		
ควรมีบทลงโทษต่อผู้นำขยะมูลฝอยไปทิ้งข้างบนแนวกำแพง		
ควรปรับปรุงให้แนวกำแพงเมืองเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่เป็นโบราณสถาน		
ควรย้ายชุมชนที่พหุเนตรออกไปทั้งหมดเพื่อปรับปรุงสภาพกำแพงเมืองเก่า		

ข้อความ	เห็นด้วย	ไม่เห็นด้วย
กรรมการชุมชนควรมีบทบาทในการออกกฎระเบียบเพื่อดูแลแนวกำแพง		
มีแต่ผู้เข้ามาศึกษาแนวกำแพงแต่ไม่มีการดำเนินการดูแลที่จริงจัง		
ควรส่งเสริมให้เด็ก เยาวชน นักเรียน ได้มีส่วนช่วยในการอนุรักษ์กำแพงเมืองและโบราณสถานต่าง ๆ มากขึ้น		
การปรับปรุงแนวกำแพงเมืองเก่าเป็นไปได้ยาก		
ผู้อยู่อาศัยในชุมชนทิพนครไม่เห็นด้วยกับการปรับปรุงกำแพงเมืองเก่า		
คณะกรรมการชุมชนมีบทบาทสำคัญในการพัฒนาชุมชน		

สัมภาษณ์ ผู้นำชุมชน นักการเมืองท้องถิ่น นักวิชาการ
เรื่อง การปรับปรุงและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบริเวณกำแพงเมืองชั้นนอก
ในเขตเทศบาลนครเชียงใหม่

1. ความจำเป็นในการปรับปรุงและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบริเวณกำแพงเมืองชั้นนอก
2. ความคิดเห็นต่อรูปแบบการปรับปรุงและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบริเวณกำแพงเมืองชั้นนอก
3. ปัญหาอุปสรรคในการปรับปรุงและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบริเวณกำแพงเมืองชั้นนอก

☐ แนวนโยบาย	☐ บุคลากร	☐ งบประมาณ
☐ การประสานงาน	☐ ความร่วมมือ	☐ การเมือง
☐ ชุมชน	☐ บทบาทของหน่วยงาน	
4. ความคิดเห็นต่อการส่งเสริมให้ชุมชนมีส่วนร่วมในการดูแลแนวกำแพง
5. ความเป็นไปได้ในการปรับปรุงและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบริเวณกำแพง
6. หน่วยงานที่จะต้องรับผิดชอบโดยตรงในการปรับปรุงและฟื้นฟูสิ่งแวดล้อมบริเวณกำแพง

☐ เทศบาลนครเชียงใหม่	☐ จังหวัดเชียงใหม่
☐ กรมศิลปากร	☐ องค์กรพิเศษ โดยเฉพาะ
☐ คณะกรรมการชุมชน	

รูปแบบการปรับปรุงกำแพงเมืองเชียงใหม่เพื่อนำเสนอให้ผู้นำชุมชน นักการเมืองท้องถิ่น นักวิชาการแสดงความคิดเห็น

รูปแบบที่ 1

ปรับปรุงสภาพทางกายภาพทั้งหมดและย้ายชุมชนออกไปโดยหน่วยงานของรัฐหาที่อยู่ใหม่ที่ใกล้เมืองให้ ทำการปรับปรุงสภาพแวดล้อมปลูกต้นไม้ ไม้พุ่ม ไม้ดอก ติดตั้งระบบไฟฟ้าแสงสว่างให้สถานที่มีความสวยงามเป็นแหล่งโบราณสถานที่สำคัญของจังหวัดเชียงใหม่ดูแลพื้นที่หลังการปรับปรุงโดยเทศบาลร่วมกับหน่วยงานอื่น ๆ ของรัฐบาล

รูปแบบที่ 2

ปรับปรุงสภาพทางกายภาพชุมชนในส่วนที่ติดติดกำแพงโดยการย้ายหรือปรับสภาพบ้านที่รุกล้ำแนวกำแพงออกไปและปรับปรุงทางเดิน ถนน ปลูกไม้พุ่ม ไม้ประดับ ติดตั้งระบบไฟฟ้าทางระบายน้ำให้เหมาะสม ดูแลพื้นที่หลังการปรับปรุงโดยเทศบาลร่วมกับชุมชนพิพยนตร์

ข้อแนะนำเกี่ยวกับ

โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ

ผู้ใดจะซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง โบราณสถานได้หรือไม่ ?

ผู้ใดจะซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน โบราณสถานถึงแม้ว่าจะจะเป็น โบราณสถานทีประกาศขึ้นทะเบียนหรือยังไม่ได้ประกาศขึ้นทะเบียน จะต้องมืหนังสือขออนุญาตไปยังอธิบดีกรมศิลปากร หากกระทำไปโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมศิลปากรย่อมมีความผิด

ผู้ใดจะขุดค้นสิ่งใด ๆ ภายในบริเวณโบราณสถานได้หรือไม่ ?

ผู้ใดจะขุดค้นสิ่งใด ๆ ภายในบริเวณ โบราณสถานจะต้องมีหนังสือขออนุญาตไปยังอธิบดีกรมศิลปากร หากกระทำไปโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสืออธิบดีกรมศิลปากร หากกระทำจะไปโดยมิได้รับอนุญาตเป็นหนังสืออธิบดีกรมศิลปากร ย่อมมีความผิด

ถ้าผู้ใดเก็บโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ซึ่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน จะปฏิบัติอย่างไร?

โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ซ่อนหรือฝัง หรือทอดทิ้ง ณ ที่ใด ๆ โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่าเป็นเจ้าของ ไม่ว่าที่ซึ่งซ่อนหรือหรือฝังหรือทอดทิ้งไว้จะอยู่ในกรรมสิทธิหรือความครอบครองของบุคคลใดหรือไม่ให้ตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ผู้ใดเก็บได้ต้องส่งมอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจ แล้วมีสิทธิจะได้รับรางวัลหนึ่งในแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น

หรือขุดพบโดยบังเอิญ เช่น ขุดดินทำไร่ ขุดบ่อน้ำ ขุดหลุมดิน ปลูกบ้าน เป็นต้น เมื่อพบโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ให้หยุดขุดทันทีเพื่อมิให้เสียหายแก่หลักฐานต่อไป แล้วรีบแจ้งไปยังกรมศิลปากร เพื่อจะได้ส่งเจ้าหน้าที่ไปสำรวจขุดค้นต่อไป

ถ้าผู้ใดเก็บได้ไม่ส่งมอบเจ้าพนักงานดังกล่าวย่อมมีความผิด

ผู้ใดจะขุดค้นโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุได้หรือไม่ ?

ผู้ใดจะขุดค้น โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุได้โดยได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีกรมศิลปากร โดยมีเงื่อนไข เช่น ต้องมีเจ้าหน้าที่กรมศิลปากรไปร่วมด้วย

จะขึ้นทะเบียนโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ ของผู้ใดได้หรือไม่ ?

อธิบดีกรมศิลปากรมีอำนาจขึ้นทะเบียน โบราณสถานของผู้ใดได้และกำหนดขอบเขตที่ดินตามที่เห็นสมควรเป็นเขตของโบราณสถาน โดยให้ถือว่าเป็นโบราณสถานด้วยก็ได้ ถ้าเจ้าของ

หรือผู้ครอบครองไม่พอใจ ก็ให้มีสิทธิร้องต่อศาลภายในกำหนดสามสิบวัน นับแต่วันอธิบดีแจ้งให้ทราบ

โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุ ของผู้ใดมีคุณค่าในทางศิลปะ ประวัติศาสตร์ หรือโบราณคดีเป็นพิเศษ อธิบดีมีอำนาจประกาศขึ้นทะเบียนได้ แล้วห้ามซ่อมแซมแก้ไขเปลี่ยนแปลง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีหรือข้าราชการหักทั้ง สูญหายหรือโอนผู้ครอบครองต้องแจ้งเป็นหนังสือไปยังกรมศิลปากรภายในสามสิบวัน

ผู้ใดจะตั้งพิพิธภัณฑสถานของตนได้หรือไม่ ?

ผู้ใดแสดงโบราณวัตถุ หรือศิลปวัตถุ ให้บุคคลชม โดยเรียกเก็บค่าเข้าชมเป็นปกติธุระ (ต้องไม่เกินคนละสามสิบบาท) ต้องได้รับอนุญาตจากอธิบดีกรมศิลปากร หากฝ่าฝืนย่อมมีความผิด

โบราณวัตถุและศิลปวัตถุซึ่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินจะเก็บไว้ที่อื่นใดได้หรือไม่ ?

โบราณวัตถุและศิลปวัตถุซึ่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดินและอยู่ในความดูแลรักษาของกรมศิลปากรจะเก็บรักษาไว้ ณ สถานที่อื่นใดมิได้ นอกจากพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ เว้นแต่ได้รับอนุมัติจากรัฐมนตรี หรือ อธิบดี

โบราณวัตถุและศิลปวัตถุซึ่งเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน และอยู่ในความดูแลรักษาของกรมศิลปากร จะจำหน่ายโอนได้หรือไม่ ?

จะจำหน่ายโอนกันมิได้ เว้นแต่อาศัยอำนาจแห่งบทกฎหมาย แต่ถ้าโบราณวัตถุและศิลปวัตถุใดมีเหมือนกันอยู่มากเกินต้องการ อธิบดีโดยอนุมัติรัฐมนตรีจะโอนโดยวิธีขายหรือแลกเปลี่ยนเพื่อประโยชน์แห่งพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติหรือให้เป็นรางวัลหรือเป็นค่าแรงแก่ผู้ขุดค้นก็ได้

โบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ มีความสำคัญและมีประโยชน์อย่างไร ?

1. เป็นเกียรติของชาติที่เป็นเจ้าของ
2. เป็นมรดกของชาติ ต้องช่วยกันสงวนรักษาไว้
3. เป็นหลักฐานบอกให้ทราบถึงความเป็นอยู่ของคนโบราณ เป็นสื่อให้คนปัจจุบันรู้จักคนโบราณ
4. เป็นหลักฐานช่วยสนับสนุนความจริงในประวัติศาสตร์ให้เด่นชัด
5. เป็นแบบอย่างของสถาปัตยกรรม ศิลปกรรม และวัฒนธรรมของชาติ
6. เป็นประโยชน์ในการวิจัยศึกษาค้นคว้าทางประวัติศาสตร์และโบราณคดี
7. ทำให้มีชื่อเสียงแก่ท้องถิ่นนั้น และประเทศชาติ เป็นที่สนใจ และเป็นสื่อดึงดูดนักท่องเที่ยวทั่วโลก

หน่วยศิลปากรมีกี่หน่วย อยู่ที่ไหน ?

มี 9 หน่วย คือ

หน่วยศิลปากรที่ 1 ตั้งที่ทำการที่อำเภอพระนครศรีอยุธยา จังหวัดพระนครศรีอยุธยา มีหน้าที่ตรวจตราดูแลรักษาโบราณสถาน และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในเขตจังหวัดพระนครศรีอยุธยา ลพบุรี อ่างทอง สระบุรี สิงห์บุรี ชัยนาท และอุทัยธานี รวม 7 จังหวัด

หน่วยศิลปากรที่ 2 ตั้งที่ทำการอำเภออุททอง จังหวัดสุพรรณบุรี มีหน้าที่ตรวจตราดูแลรักษาโบราณสถานและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ในเขตจังหวัดสุพรรณบุรี นครปฐม สมุทรสงคราม กาญจนบุรี ราชบุรี เพชรบุรี

หน่วยศิลปากรที่ 3 ตั้งที่ทำการที่อำเภอเมืองสุโขทัย จังหวัดสุโขทัย มีหน้าที่ตรวจตราดูแลรักษาโบราณสถานและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ ในเขตจังหวัดสุโขทัย นครสวรรค์ กำแพงเพชร ตาก อุตรดิตถ์ พิษณุโลก พิจิตร และเพชรบูรณ์ รวม 8 จังหวัด

หน่วยศิลปากรที่ 5 ตั้งที่ทำการอำเภอเมืองปราจีนบุรี จังหวัดปราจีนบุรี มีหน้าที่ตรวจตราดูแลรักษาโบราณสถานและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในเขตจังหวัดฉะเชิงเทรา นครนายก ปราจีนบุรี ชลบุรี ระยอง ตราด และจันทบุรี รวม 7 จังหวัด

หน่วยศิลปากรที่ 6 ตั้งที่ทำการอำเภอพิมาย จังหวัดนครราชสีมา มีหน้าที่ตรวจตราดูแลรักษาโบราณสถานและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในเขตจังหวัดนครราชสีมา ชัยภูมิ บุรีรัมย์ สุรินทร์ ศรีสะเกษ ร้อยเอ็ด และอุบลราชธานี รวม 7 จังหวัด

หน่วยศิลปากรที่ 7 ตั้งที่ทำการอำเภอเมืองขอนแก่น จังหวัดขอนแก่น มีหน้าที่ตรวจตราดูแลรักษาโบราณสถานและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในเขตจังหวัดขอนแก่น หนองคาย เลย สกลนคร นครพนม มหาสารคาม และกาฬสินธุ์ รวม 7 จังหวัด

หน่วยศิลปากรที่ 8 ตั้งที่ทำการที่อำเภอเมืองนครศรีธรรมราช จังหวัดนครศรีธรรมราช มีหน้าที่ตรวจตราดูแลรักษาโบราณสถานและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในเขตจังหวัดนครศรีธรรมราช ชุมพร ระนอง สุราษฎร์ธานี กระบี่ พังงา และภูเก็ต รวม 7 จังหวัด

หน่วยศิลปากรที่ 9 ตั้งที่ทำการที่อำเภอเมืองสงขลา จังหวัดสงขลา มีหน้าที่ตรวจตราดูแลรักษาโบราณสถานและพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติในเขตในจังหวัดสงขลา ตรัง พัทลุง สตูล ปัตตานี และนราธิวาส รวม 7 จังหวัด

กฎหมายเกี่ยวกับการคุ้มครองดูแลรักษา โบราณสถาน โบราณวัตถุ โดยสังเขป

พระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ พ.ศ. 2508 และแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติโบราณสถาน โบราณวัตถุ ศิลปวัตถุ และพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ (ฉบับที่)มีอยู่ก่อนหน้านี้นับทบัญญัติบางประการที่ไม่เหมาะสมในการปฏิบัติตั้งบทกำหนดโทษผู้กระทำผิดว่าที่ควรมากเป็นเหตุให้มีการลักลอบนำโบราณวัตถุและศิลปวัตถุออกนอกประเทศ ซึ่งยากต่อการสงวนรักษาไว้ให้เป็นมรดกวัฒนธรรมของชาติสืบไป

พ.ร.บ. โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฉบับนี้แบ่งออกเป็น 5 หมวดใหญ่ ๆ คือ หมวดโบราณสถาน หมวดโบราณวัตถุและศิลปวัตถุ หมวดพิพิธภัณฑสถานแห่งชาติ หมวดกองทุนโบราณคดี และหมวดกำหนดโทษ รวมทั้งสิ้น 40 มาตรา

หลังจากการประกาศใช้แล้ว พ.ร.บ. โบราณสถาน โบราณวัตถุ ฉบับนี้ได้ถูกแก้ไขเพิ่มเติมในบางหมวด บางมาตราอีกหลายครั้งโดยกฎกระทรวงฉบับที่ 1 และ 2 (พ.ศ. 2504) ประกาศคณะปฏิวัติ ฉบับที่ 198 และ 309 (พ.ศ. 2515) และระเบียบกรมศิลปากร ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2504) ระเบียบกรมศิลปากร ฉบับที่ 3/2522

มาตรา 10 หมวดที่ 1 ห้ามมิให้ผู้ใดซ่อมแซม แก้ไข เปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย เคลื่อนย้ายโบราณสถาน หรือส่วนต่าง ๆ ของโบราณสถาน หรือขุดค้นสิ่งใด ๆ หรือปลูกสร้างอาคารภายในบริเวณสถาน เว้นแต่จะกระทำตามคำสั่งของอธิบดีหรือได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดีและถ้าหนังสืออนุญาตนั้นกำหนดเงื่อนไขไว้ประการใด ก็ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นด้วย

มาตรา 10 ทวิ พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจเข้าไปในโบราณสถาน เพื่อตรวจตราดูว่า ได้มีการซ่อมแซมแก้ไขเปลี่ยนแปลง รื้อถอน ต่อเติม ทำลาย เคลื่อนย้ายโบราณสถาน หรือส่วนต่าง ๆ ของโบราณสถานหรือมีการขุดค้นสิ่งใด ๆ หรือปลูกสร้างอาคารภายในบริเวณโบราณสถานหรือไม่ ในการนี้ให้พนักงานเจ้าหน้าที่ที่มีอำนาจยึดหรืออายัดวัตถุที่มีเหตุอันสมควร สงสัยว่าจะเป็นวัตถุที่ได้มาจากการขุดค้นในบริเวณโบราณสถานได้

การตรวจยึดหรืออายัด ตามความในวรรคหนึ่ง ให้กระทำไต่ระหว่างพระอาทิตย์ขึ้นถึงพระอาทิตย์ตก และเมื่อดำเนินการตรวจยึดหรืออายัดแล้ว ในเขตกรุงเทพฯ ให้รายงานต่ออธิบดี ในเขตจังหวัดอื่นให้รายงานต่อผู้ว่าราชการจังหวัด และอธิบดีเพื่อทราบ

มาตรา 15 หมวดที่ 2 (โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ) โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้วนั้นห้ามมิให้ผู้ใดซ่อมแซม แก้ไข หรือเปลี่ยนแปลง เว้นแต่จะได้รับอนุญาตเป็นหนังสือจากอธิบดี และถ้าหนังสืออนุญาตนั้นกำหนดเงื่อนไขไว้ประการใดก็ต้องปฏิบัติตามเงื่อนไขนั้นด้วย

มาตรา 16 หมวดที่ 2 (โบราณวัตถุและศิลปวัตถุ) ในกรณีที่โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ได้ขึ้นทะเบียนแล้ว ชำรุดหักพังเสียหาย ให้ผู้ครอบครองโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นแจ้งการชำรุด หักพังเสียหายหรือสูญหาย เป็นหนังสือไปยังอธิบดีภายในสามสิบวันนับแต่วันชำรุด หักพังเสียหายหรือมีการย้าย

มาตรา 24 หมวดที่ 2 โบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ข่มหรือฝังหรือทอดทิ้งไว้ในราชอาณาจักรหรือบริเวณเขตเศรษฐกิจจำเพาะ โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างเป็นเจ้าของได้ ไม่ว่าที่ข่มหรือฝังหรือทอดทิ้งจะอยู่ในกรรมสิทธิ์หรือความครอบครองของบุคคลใดหรือไม่ ให้ตกเป็นทรัพย์สินของแผ่นดิน ผู้เก็บได้ต้องส่งมอบแก่พนักงานเจ้าหน้าที่ หรือพนักงานฝ่ายปกครองหรือตำรวจทราบ ตามประมวลกฎหมายวิธีพิจารณาความอาญาแล้วมิฉะนั้นจะได้รับรางวัลไม่เกินหนึ่งในสามแห่งค่าของทรัพย์สินนั้น

ให้อธิบดีตั้งกรรมการขึ้นคณะหนึ่งมีจำนวนไม่น้อยกว่าสามคนเป็นผู้พิจารณากำหนดค่าของทรัพย์สินและเงินรางวัลตามวรรคหนึ่ง ผู้เก็บได้มีสิทธิอุทธรณ์การกำหนดของคณะกรรมการเป็นหนังสือต่ออธิบดีภายในสิบห้าวัน นับแต่วันทราบการกำหนด คำวินิจฉัยของอธิบดีให้เป็นที่สุด

มาตรา 24 ทวิ ในกรณีที่ใบอนุญาตที่ออกตามพระราชบัญญัตินี้สูญหาย หรือถูกทำลายในสาระสำคัญ ให้ผู้รับใบอนุญาตยื่นคำขอรับใบแทนใบอนุญาตต่ออธิบดีภายในสิบห้าวัน นับแต่วันที่ทราบการสูญหายหรือถูกทำลาย

○ การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

○ การขอรับใบแทนใบอนุญาตและการออกใบแทนใบอนุญาตให้เป็นไปตามหลักเกณฑ์วิธีการและเงื่อนไขที่กำหนดในกฎกระทรวง

มาตรา 31 หมวดที่ 5 (บทกำหนดโทษ) ผู้ใดเก็บได้ซึ่งโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุที่ข่มหรือฝังไว้หรือทอดทิ้งอยู่ ณ ที่ใด ๆ โดยพฤติการณ์ซึ่งไม่มีผู้ใดสามารถอ้างว่าเป็นเจ้าของได้และเบียดบังเอาโบราณวัตถุหรือศิลปวัตถุนั้นเป็นของตนหรือผู้อื่น ต้องระวางโทษจำคุกไม่เกินเจ็ดปีหรือปรับไม่เกินเจ็ดแสนบาท หรือทั้งจำทั้งปรับ

สัมภาษณ์เจ้าหน้าที่ศิลปกรรมจังหวัดเชียงใหม่

วันที่ 20 ตุลาคม 2544

- ถาม การดำเนินงานตามแผนพัฒนาการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมเป็นอย่างไร
- ตอบ การดำเนินงานตามแผนพัฒนาฯ แบ่งเป็น 2 ส่วน คือ ส่วนกลาง และส่วนท้องถิ่น ส่วนกลาง หมายถึง สำนักงานนโยบายและแผนสิ่งแวดล้อม ซึ่งจะรับผิดชอบ การดำเนินงานให้บรรลุวัตถุประสงค์ของแผนฯ นั่นก็คือ ให้สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมได้รับการเอาใจใส่ในการคุ้มครองสภาพแวดล้อมของแหล่งศิลปกรรม รวมทั้งให้การอบรมสร้างสำนึกแก่ประชาชน ตลอดจนปรับปรุงกฎหมายที่เกี่ยวข้องให้เหมาะสม สำหรับการดำเนินงานตามแผนที่สำคัญ คือ การจัดตั้งหน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นนั้นจะประกอบด้วย 2 ส่วน คือ หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่น และคณะกรรมการการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรม ทั้งในรูปของการอบรม สัมมนา สิ่งพิมพ์ต่าง ๆ อีกด้วย
- สำหรับส่วนท้องถิ่นซึ่งหมายถึง หน่วยอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมท้องถิ่นที่จัดตั้งขึ้นตามมติคณะรัฐมนตรี จะมีวัตถุประสงค์เพื่อให้ท้องถิ่นเข้ามามีส่วนร่วมในการดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์นี้จะอยู่ภายใต้ศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดที่สังกัดอยู่ในโรงเรียน วิทยาลัยครู วิทยาลัยพลศึกษา
- ถาม หน่วยอนุรักษ์ฯ มีลักษณะอย่างไร
- ตอบ หน่วยอนุรักษ์เป็นองค์กรหนึ่ง โดยประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัดจะเป็นผู้กำหนดกลุ่มทำงานโดยให้คนใดคนหนึ่งเป็นหัวหน้าหน่วยฯ และหัวหน้าหน่วยฯ กับทีมงานที่ได้รับมอบหมายจะดำเนินการจัดตั้งคณะกรรมการประจำหน่วยอนุรักษ์ฯ ขึ้นมา ซึ่งการดำเนินงานของหน่วยจะเป็นในลักษณะคณะกรรมการที่มีการประสานงานอย่างเป็นระบบ
- ถาม ใครบ้างที่จะเป็นกรรมการ
- ตอบ กรรมการของหน่วยอนุรักษ์ฯ จะมีลักษณะเป็นไปด้วยความสมัครใจจะมาจากครู อาจารย์ ในสถาบันการศึกษา ผู้นำท้องถิ่น อาจจะมาจกอำเภอ ตำบล อาจจะมีผู้ทรงคุณวุฒิในท้องถิ่นในจำนวนที่พอเหมาะ เพราะหน่วยอนุรักษ์และกรรมการประจำหน่วยฯ ทำหน้าที่เป็นเลขานุการคณะกรรมการฯ เพื่อเรียกประชุม เชิญประชุม ปรีกษาหารือในข้อปัญหาพร้อมทั้งมีข้อเสนอแนะแนวทางการแก้ปัญหา แต่แนวความดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์ฯ จะสู่หน่วยงานปฏิบัติได้นั้นจะต้องมีองค์กร

บริการเข้ามารองรับ ขอมรับการดำเนินงานของหน่วยอนุรักษ์ จึงได้ตั้งองค์กรบริหาร ซึ่งเป็นองค์กรตามกฎหมายเกิดขึ้นภายใต้พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ. 2535 นั่นก็คือ คณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประจำจังหวัด ซึ่งมีผู้ว่าฯ เป็นประธาน และมีเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานราชการ เอกชนต่าง ๆ เป็นกรรมการ มีประธานศูนย์วัฒนธรรม หรือหัวหน้าหน่วยอนุรักษ์ และเลขานุการหน่วยอนุรักษ์ฯ เป็นฝ่ายเลขานุการ ซึ่งหากภายในคณะกรรมการประจำหน่วยอนุรักษ์ฯ มีการเปลี่ยนแปลงตัวบุคคล ก็ขอให้หน่วยอนุรักษ์ฯ ช่วยกรุณาแจ้งให้สำนักงานฯ ทราบด้วย โดยเป็นคำสั่งจากประธานศูนย์วัฒนธรรมจังหวัด หรือผู้ว่าราชการจังหวัด ตามที่เคยเสนอไว้

ถาม บทบาทหน้าที่ของหน่วยอนุรักษ์ฯ เป็นอย่างไร
 ตอบ บทบาทของหน่วยอนุรักษ์ฯ คือ การทำหน้าที่เป็นมันสมอง หรือเป็นฝ่ายเสนาธิการให้กับคณะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประจำจังหวัด หน้าที่ของหน่วยอนุรักษ์ฯ ก็คือ ทำอย่างไรให้มีการพบปะหารือกัน เพราะฉะนั้นจึงมีความจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการประชุม ปรีกษาหารืออย่างต่อเนื่องสม่ำเสมอทั้งในส่วนคณะกรรมการหน่วยอนุรักษ์ฯ และในส่วนคณะอนุกรรมการอนุรักษ์ฯ จังหวัด หน่วยอนุรักษ์ฯ บางหน่วยมีความเห็นว่า การเชิญประชุมเป็นเรื่องยาก โดยเฉพาะอนุกรรมการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมประจำจังหวัด จึงไม่มีการประชุม ซึ่งวิธีแก้ปัญหาในส่วนนี้อาจจะขอลเรียนว่าให้หน่วยอนุรักษ์ฯ นัดหมายประธาน คือผู้ว่าฯ อย่างสม่ำเสมอ โดยประมวลเรื่องเสนอท่าน และก็มีบันทึกอย่างเป็นทางการ ท่านจะเห็นความสำคัญและจัดประชุมได้ในที่สุด

ถาม กิจกรรมของหน่วยอนุรักษ์ฯ มีอะไรบ้าง
 ตอบ หากจะมองภาพกว้าง ๆ กิจกรรมที่สำคัญคือ ทำอย่างไรให้คนในท้องถิ่นเกิดความรู้ สึกรักและหวงแหนมรดกของท้องถิ่น ซึ่งจะเป็นหนทางไปสู่การป้องกัน มิให้เกิดการทำลาย และดูแลสิ่งแวดล้อมศิลปกรรมของท้องถิ่น ฉะนั้น กิจกรรมของหน่วยอนุรักษ์ฯ มีอาทิเช่น การสำรวจ เผยแพร่ความรู้ในเรื่องการอนุรักษ์สิ่งแวดล้อมศิลปกรรมจัดประชุมกรรมการหน่วยอนุรักษ์ฯ คณะอนุกรรมการอนุรักษ์ฯ ของจังหวัด รวมทั้งแจ้งผลการดำเนินงานไปยังส่วนกลางเพื่อทราบ ซึ่งจะเป็นผลงานในการของบประมาณให้กับหน่วยงานอนุรักษ์ฯ ในปีต่อ ๆ ไป หรือเพื่อพิจารณาในกรณีที่เกิดความสามารถของท้องถิ่นที่จะแก้ไขได้

ถาม หน่วยอนุรักษ์ฯ จะได้งบประมาณหรือไม่

ตอบ ได้ ซึ่งในเรื่องงบประมาณที่จะใช้ดำเนินการนั้น เป็นสิ่งที่ สผ. ได้ให้ความสำคัญ โดยพิจารณาจัดสรรงบประมาณไว้ทุกปี อาจจะมากบ้าง น้อยบ้าง ซึ่งก็จะพยายามเฉลี่ยให้ทั่วถึงกัน เพื่อนำมาใช้ในเรื่องของเบี้ยประชุม วัสดุ พาหนะ เบี้ยเลี้ยง งบที่ให้นี้เป็นเพียงงบแรกเริ่มที่ช่วยในการทำงาน ซึ่งในอนาคตก็หวังไว้ว่าหน่วยอนุรักษ์ฯ จะสามารถตั้งงบประมาณเองได้ โดยไม่ต้องผ่าน สผ. อีกต่อไป

ประวัติผู้เขียน

ชื่อ	นายสุพจน์ พลบุตร
วันเดือนปีเกิด	26 พฤษภาคม 2503
ประวัติการศึกษา	- สำเร็จการศึกษามัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนปิ่นสร้อยแสงวิทยาลัยเชียงใหม่ - สำเร็จการศึกษาประโยควิชาชีพตอนต้น (ปวช.) วิทยาลัยเกษตรกรรมเชียงราย - สำเร็จการศึกษาประโยควิชาชีพชั้นสูง (ปวส.) สถาบันพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง - สำเร็จการศึกษาปริญญาวิทยาศาสตรบัณฑิต สาขาไม้ดอกไม้ประดับมหาวิทยาลัยแม่โจ้
ประสบการณ์การทำงาน	- สมาชิกสภาเทศบาลนครเชียงใหม่ ปี 2538 - 2542